

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3185/2021
25.08.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владета Станковић, адвокат из ..., против тужене Народне библиотеке „Раде Драинац“ из Прокупља, коју заступа Општинско правобранилаштво општине Прокупље, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2551/2020 од 18.06.2021. године, у седници већа одржаној 25.08.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2551/2020 од 18.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Основог суда у Прокупљу П1 6/20 од 12.03.2020. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се поништи решење тужене број ... од 02.11.2017. године као незаконито, којим је тужилци отказан уговор о раду, те да се обавезе тужена да је врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми и радним способностима и призна тужилци сва права из радног односа. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 141.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2551/2020 од 18.06.2021. године, одбијена је жалба тужиле и потврђена пресуда Основог суда у Прокупљу П1 6/20 од 12.03.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а због битне повреде из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се ревизијом указује тврдњом о нејасним противречним разлозима и погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, ревизија се не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилци која је била запослена код туженог на радном месту ..., решењем број ... од 02.11.2017. године, отказан је уговор о раду због престанка потребе за њеним радом услед смањења броја запослених. Према Закону о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр. 68/15...81/16), поступак рационализације код тужене је започет 01.09.2017. године, доношењем Одлуке Скупштина општине Прокупље о измени Одлуке о максималном броју запослених у систему локалне самоуправе и која утврђује укупан број од 24 запослена на неодређено време у тој општини. Правилником тужене о измени Правилника о унутрашњој организацији систематизацији радних места, донетим 19.10.2017. године, смањен је број ... са 12 на 8 извршилаца.

Тужена је формирала Комисију за бодовање запослених и дана 26.10.2017. године обавестила запослене да доставе неопходну документацију за бодовање. Обавештење у тачки 5. садржи навод да се здравствено стање особа са инвалидитетом друге категорије и особа које болују од хроничних и тешких болести и запослених који болују од професионалних обољења, утврђује на основу документације надлежног органа. Тужена се у обавештењу позвала на Посебан колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија („Службени гласник РС“, бр.10/15), који у члану 40. прописује критеријуме и начин примене критеријума код решавања вишка запослених у установи: - критеријум који се односи на рад остварен у радном односу, стручну спрему, имовно и здравствено стање, са утврђеним бодовима по сваком појединачном основу (став 1.); - резултати рада за период од годину дана, са утврђеном бодовима на основу оствареног учинка према утврђеним нормативима и стандардима рада, а ако нормативи и стандарди код послодавца нису утврђени, овај критеријум се примењује на основу образложене оцене непосредног руководиоца са утврђеним елементима за оцењивање односно квалитета обављеног посла, самосталности, ефикасности, односа према раду и дужине неплаћених одсустава, везано за извршавање послова радног места, плана рада и других показатеља (ст. 2. и 4). Уколико запослени остварују једнаке резултате рада, примењује се допунски критеријум: - имовно стање запослених (став 5.), које утврђује послодавац у сарадњи са репрезентативним синдикатом на начин предвиђен тим ставом. Ако запослени остварују једнаке резултате рада и имају једнако имовно стање, примењују се допунски критеријуми: 1. критеријум трајања радног односа; 2. здравствено стање запосленог и чланова његове уже породице, а предност има запослени, ако он или члан његове уже породице болује од тежег обољења према налазу надлежног здравственог органа; 3. број деце на редовном школовању, при чему предност има запослени који има више деце на редовном школовању.

Тужена је 01.11.2017. године сачинила извештај о бодовању и рангирању и обавестила запослене да имају право на приговор закључно са 02.11.2017. године. Тужилца је применом основних и допунских критеријума, по редоследу из члана 40.

Посебног колективног уговора, добила мање поена од осталих запослених на радном месту ..., па је услед смањења броја извршилаца, престала потреба за њеним радом. Приговор тужиле против извештаја о бодовању и рангирању, одбијен је решењем директора тужене.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање на рад.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, односно ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судова да је постојао оправдан разлог да се тужилци откаже уговор о раду у смислу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, јер је у поступку рационализације дошло до економских и организационих промена, због чега је донета Одлука од 01.09.2017. године и дана 19.10.2017. године измењен Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, а број извршилаца радног места тужиле смањен је са дванаест на осам извршилаца. Тужилка није доведена у неравноправан положај у односу на остале извршиоце, јер у односу на њу није могао бити примењен критеријум који се односи на здравствено стање запосленог, будући да током отказног поступка није доказала ни учинила вероватним да је инвалид рада и да болује од тежег обољења и није назначене доказе приложила до окончања поступка пред првостепеним судом, сходно члану 231. у вези чл. 7. и 8 ЗПП. Из изнетог произилази да је побијано решење о отказу уговора о раду законито, па тужени није у обавези да тужилцу врати на рад, у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Неосновани су ревизијски наводи да је решење о отказу уговора о раду незаконито, с обзиром да су критеријуми код утврђивања вишка запослених неправилно примењени и да комисија тужене за бодовање запослених није била прописно састављена. Наиме, тужена је у току поступка пружила доказе да је тужилци отказан уговор о раду као вишку запослених из оправданих разлога, док тужилка није доказала супротно – да је неоправдано проглашена вишком запослених због неправилног бодовања и погрешног вредновања по основу здравственог и имовног стања. Тужена је донела одлуку о смањењу броја запослених и изменила свој правилник о систематизацији радних места, а оспорено решење о отказу уговора о раду садржи податке о бодовању по сваком критеријуму: трајање радног односа, стручна спрема, резултати рада тужиле и других запослених на истом радном месту, као и бодове по критеријуму имовног стања и броју деце на редовном школовању, сагласно члану 40. Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија („Службени гласник РС“, бр.10/15). С тим у вези, чињеница да су чланови комисије за бодовање истовремено били и чланова синдиката, као и начин вредновања имовног стања запослених од стране комисије за бодовање, нису утицали на законитост оспореног решења.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић